

**Punkt Informacyjny
Funduszy Europejskich**

Zasada DNSH w projektach współfinansowanych ze środków FE w perspektywie 2021-2027

**Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich**

**Rzeczpospolita
Polska**

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

Program szkolenia

- Ramy prawne dla zasady DNSH
- Zasada DNSH jako zasada horyzontalna
- Ocena zasady DNSH w odniesieniu do sześciu celów środowiskowych
- Wytyczne techniczne Komisji Europejskiej dotyczące stosowania zasady DNSH (Komunikat KE (2021/C 58/01) z dnia 18.02.2021 r., pt. „Wytyczne techniczne dotyczące stosowania zasady „nie czynić znaczącej szkody” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności”)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Program szkolenia

- Realizacja zasady DNSH w KPO (decyzja wykonawcza Rady (CID) i Ustalenia Operacyjne (OA), dokumenty kluczowe dla wdrażania KPO zgodnie z zasadą DNSH).
- Praktyczne zastosowanie zasady „nie czyń poważnych szkód” (zasada DNSH na poszczególnych etapach procesu wdrażania inwestycji, gromadzenie przez beneficjentów dowodów potwierdzających realizację zasady DNSH)
- Realizacja zasady DNSH na etapie przygotowania (kryteria wyboru projektów), realizacji oraz rozliczenia projektów w wybranych krajowych i regionalnych programach operacyjnych dla różnych typów inwestycji
- Sankcje za nieprzestrzeganie zasady DNSH.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ramy prawne dla zasady DNSH

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Zasada „nie czynić znaczącej szkody” to nowy termin, który pojawił się w prawie Unii Europejskiej (**rozporządzenie w sprawie taksonomii**), w kontekście strategii Europejskiego Zielonego Ładu, a następnie znalazł swoje odzwierciedlenie w wielu dokumentach:

- akty delegowane,
- rozporządzenie RRF,
- Wytyczne techniczne dot. stosowania zasady DNSH,
- Rozporządzenia dla polityki spójności) dotyczących perspektywy 2021-2027.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

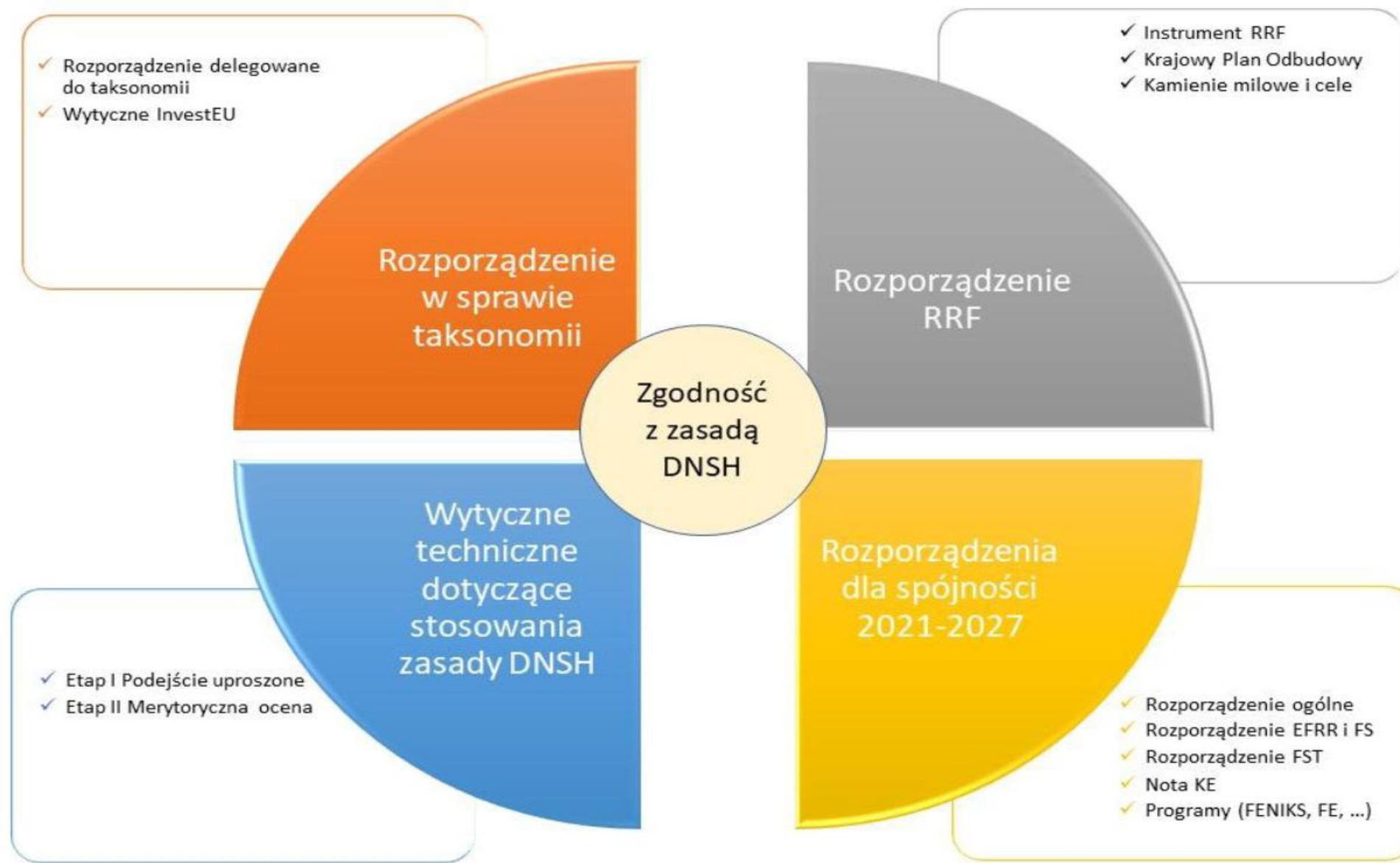

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Rysunek 1. Schemat powiązań w zakresie zasady DNSH

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenie w sprawie taksonomii

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz. Urz. UE L 198 z 22.6.2020, s. 13) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0852&from=PL>
- Ogólne wskazania dotyczące stosowania zasady „nie czyń znaczącej szkody” w obszarze ochrony środowiska zawarte są w rozporządzeniu w sprawie taksonomii, natomiast sama zasada określana jest często również w skrócie jako „**zasada DNSH**” (z ang. „**Do Not Significant Harm**”).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenie w sprawie taksonomii

Rozporządzenie definiuje sześć następujących celów środowiskowych, na które należy zwracać uwagę przy realizacji inwestycji zrównoważonych pod względem środowiskowym (art. 9):

- łagodzenie zmian klimatu;
- adaptacja do zmian klimatu;
- odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich;
- gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling;
- zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody lub ziemi;
- ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenie w sprawie taksonomii

Wstęp do rozporządzenia wskazuje interpretację celów środowiskowych. Cel polegający na **zrównoważonym wykorzystywaniu i ochronie zasobów wodnych i morskich** należy interpretować zgodnie ze stosownym prawem Unii, w tym z:

- rozporządzeniem 1380/2013 (rybołówstwo),
- dyrektywami 2000/60/WE, 2006/7/WE, 2006/118/WE, 2008/56/WE i 2008/105/WE - dotyczy jednolitych części wód (rozległych przestrzennie jednostek hydrologicznych),
- dyrektywą 91/271/EWG (ścieki komunalne), 91/676/EWG (azotany z rolnictwa) i 98/83/WE (woda pitna),

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenie w sprawie taksonomii

- decyzją Komisji (UE) 2017/848 (kryteria oceny stanu wód morskich),
- komunikatami Komisji pt. „Rozwiązanie problemu dotyczącego niedoboru wody i susz w Unii Europejskiej”, „Plan ochrony zasobów wodnych Europy” i „Strategiczne podejście Unii Europejskiej do substancji farmaceutycznych w środowisku”.

Cel polegający na przejściu **na gospodarkę o obiegu zamkniętym** należy interpretować zgodnie ze stosownym prawem Unii w dziedzinach gospodarki o obiegu zamkniętym, odpadów i chemikaliów (...) oraz komunikatami Komisji dot. GOZ.

Cel środowiskowy polegający na **zapobieganiu zanieczyszczeniu** i jego kontroli należy interpretować zgodnie ze stosownym prawem Unii (...).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenie w sprawie taksonomii

Cel środowiskowy polegający na **ochronie i odbudowie bioróżnorodności i ekosystemów** należy interpretować zgodnie ze stosownym prawem Unii (...) oraz komunikatami Komisji.

Z powyższego wynikają ważne konkluzje:

- jeżeli prawo Unii w ww. zakresie jest wdrożone do prawa krajowego i jest stosowane to powinno być to gwarancją zgodności z celami środowiskowymi (i tym bardziej z zasadą DNSH);
- prawo Unii nie dotyczy aspektów, które co do zasady są mało istotne (niewielkie wycinki drzew, mycie pojazdów, kabiny sanitarne na placu budowy itp.) - ale należy przestrzegać przepisów krajowych w tym zakresie.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenie delegowane do taksonomii

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza znaczących szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych

(Dz. Urz. UE L 442 z 9.12.2021, s. 1)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R2139&from=PL>

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenie delegowane do taksonomii

- Rozporządzenie delegowane do taksonomii stanowi doszczegółowienie techniczne zapisów artykułów 10 i 11 rozporządzenia w sprawie taksonomii. Określa ono, jakie rodzaje działalności można zakwalifikować jako wnoszące istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu i w adaptację do zmian klimatu.
- Kryteria kwalifikacji technicznej określają **minimalne wymagania**, jakie dana działalność gospodarcza powinna spełniać, aby można było ją uznać za zrównoważoną środowiskowo (spełniającą zasadę DNSH).
- Szczegółowe kryteria techniczne znajdują się w dwóch załącznikach:

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenie delegowane do taksonomii

- **Załącznik 1** – Techniczne kryteria kwalifikacji służące określeniu warunków, na jakich działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład **w łagodzenie zmian klimatu**, oraz określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza znaczących szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych;
- **Załącznik 2** – Techniczne kryteria kwalifikacji służące określeniu warunków, na jakich działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład **w adaptację do zmian klimatu**, oraz określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza znaczących szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenie RRF

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.2.2021, s. 17)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0241&from=PL>
- W związku z potrzebą wsparcia rozwoju gospodarek europejskich po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19, Parlament Europejski zatwierdził zasady ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), który jest głównym elementem programu Next Generation EU. Cele Instrumentu, jego finansowanie, formy finansowania w jego ramach oraz zasady przyznawania finansowania zostały określone w rozporządzeniu RRF

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenie RRF

- Państwa UE muszą przeznaczyć co najmniej 37% środków finansowych, które otrzymują w ramach Instrumentu RRF, na inwestycje i reformy wspierające cele klimatyczne. Jednocześnie powinny one zapewnić zgodność wszystkich reform i inwestycji ujętych w opracowywanych KPO z zasadą „nie czyń znaczącej szkody”, w rozumieniu art. 17 rozporządzenia w sprawie taksonomii.
- Zgodnie z rozporządzeniem RRF, nie powinno się uznawać za zgodne z zasadą „nie czyń znaczącej szkody” środków dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła z wykorzystaniem paliw kopalnych, a także powiązanej infrastruktury transportowej, ze względu na istnienie alternatywnych rozwiązań niskoemisyjnych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Wytyczne techniczne dotyczące stosowania zasady DNSH

- Wytyczne techniczne Komisji Europejskiej dotyczące stosowania zasady DNSH zostały zawarte w Zawiadomieniu KE (C/2023/111) z dnia 11.10.2023 r.
- Wskazane wytyczne w sposób jednoznaczny określają podejście do klasyfikacji poszczególnych działań, środków bądź projektów z punktu widzenia realizacji zasady DNSH) Wychodząc od rozszerzonej definicji zasady DNSH, wytyczne podają kilkustopniową logikę postępowania z zastosowaniem tabel klasyfikacyjnych, których wzory zamieszczone są w załączniku I do Komunikatu KE. Klasyfikację prowadzi się w odniesieniu do sześciu celów środowiskowych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenia dla polityki spójności dla perspektywy 2021-2027

- **Rozporządzenie ogólne** - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.6.2021, s. 159) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1060&from=PL>

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenia dla polityki spójności dla perspektywy 2021-2027

- **Rozporządzenie w sprawie EFRR i FS** - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, s. 60) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1058>
- **Rozporządzenie w sprawie EFS+** - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, s. 21) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1057&from=PL>

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenia dla polityki spójności dla perspektywy 2021-2027

- **Rozporządzenie w sprawie EWT (Interreg)** - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, s. 94) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1059&from=PL>
- **Rozporządzeniem w sprawie FST** - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, s. 1) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1056&from=PL>

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenia dla polityki spójności dla perspektywy 2021-2027

- Cele Funduszy są realizowane zgodnie z celem wspierania zrównoważonego rozwoju, określonym w art. 11 TFUE, oraz z uwzględnieniem celów ONZ dotyczących zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego i zasady „nie czynić znaczącej szkody” (art. 9 ust. 4 rozp. ogólnego).
- Fundusze unijne powinny wspierać działania, które byłyby prowadzone z poszanowaniem norm i priorytetów Unii w zakresie klimatu i środowiska i które nie czyniłyby znaczących szkód dla celów środowiskowych (motyw 10 rozporządzenia ogólnego);

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne wdrażania zasady DNSH

Rozporządzenia dla polityki spójności dla perspektywy 2021-2027

- Ważne jest, aby przy ocenach DNSH uwzględniać i powoływać się na wymiary oddziaływań i kody rodzajów interwencji w ramach EFRR, EFS+, Funduszu Spójności i FST, które znajdują się w tabeli 1, załącznika I rozporządzenia. W tabeli tej podane są m. in. współczynniki do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianami klimatu oraz ze środowiskiem dla różnych rodzajów inwestycji;
- W przypadku EFRR, EFS+ i Funduszu Spójności przypisywane wagi muszą być związane z wymiarami i kodami rodzajów interwencji określonymi w załączniku I do rozporządzenia. W ramach wkładu Unii, EFRR i Fundusz Spójności wniosą, odpowiednio, **30% i 37%** na rzecz wydatków wspieranych na potrzeby osiągnięcia celów klimatycznych (art. 6 ust. 1 rozporządzenia ogólnego);

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**Zasada DNSH jako zasada
horyzontalna**

Zasada DNSH jako zasada horyzontalna

DNSH- unijna zasada horyzontalna polegająca na tym, by nie powodować znaczących szkód (Do No Significant Harm– DNSH) „celom środowiskowym”.

Środki europejskie z nowej perspektywy będą wydatkowane w ramach **6 celów polityki (CP) spójności:**

- CP 1: Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa;
- CP 2: Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa;
- CP 3: Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności;
- CP 4: Europa o silniejszym wymiarze społecznym;
- CP 5: Europa bliżej obywateli;
- CP 6: Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasada DNSH jako zasada horyzontalna

- Należy podkreślić, że w obecnej perspektywie finansowej **cele środowiskowe i klimatyczne** odgrywają szczególną rolę.
- Priorytetowy charakter tego obszaru wynika z realizowanej przez UE strategii na rzecz wzrostu (**Europejskiego Zielonego Ładu**), której celem jest przekształcenie UE w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo, żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, **która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto** i w ramach której wzrost gospodarczy będzie oddzielony od wykorzystania zasobów naturalnych.
- Celem strategii jest również ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego UE oraz ochrona zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i negatywnymi skutkami związanymi ze środowiskiem

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasada DNSH jako zasada horyzontalna

- Osiągnięcie celów zawartych w EZŁ wymaga podjęcia znacznych inwestycji przez państwa członkowskie, jak również zaangażowania wszystkich gałęzi gospodarki, w szczególności sektorów: **energii, transportu, przemysłu, budownictwa, rolnictwa, w transformację gospodarczą, środowiskową, cyfrową i społeczną**
- Głównym filarem EZŁ jest plan inwestycyjny na rzecz zrównoważonej Europy, który ma zapewnić finansowanie unijne oraz stworzyć ramy ułatwiające i pobudzające inwestycje publiczne i prywatne, niezbędne do **przejścia na zieloną, konkurencyjną i sprzyjającą włączeniu społecznemu, gospodarkę neutralną dla klimatu.**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasada DNSH jako zasada horyzontalna

Podporządkowanie funduszy europejskich realizacji celów EZŁ znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach odnośnych rozporządzeń wykonawczych, składających się na pakiet legislacyjny dla polityki spójności na lata 2021-2027. Zapisy ich stanowią m.in., że:

- cele funduszy unijnych są realizowane zgodnie z celem wspierania zrównoważonego rozwoju, określonym w art. 11 TFUE, oraz z uwzględnieniem celów ONZ dotyczących zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego i zasady „**nie czynić znaczącej szkody**” (art. 9 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021-2027);

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasada DNSH jako zasada horyzontalna

- w odniesieniu do operacji wdrażanych w ramach EFRR oczekuje się, że **30 % łącznej puli środków finansowych EFRR** będzie przyczyniać się do realizacji celów klimatycznych. W odniesieniu do operacji realizowanych w ramach Funduszu Spójności oczekuje się, że **37 % łącznej puli środków finansowych Funduszu Spójności** będzie przyczyniać się do realizacji celów klimatycznych (motyw 6 rozporządzenia w sprawie EFRR i FS);
- Państwa UE muszą też przeznaczyć co najmniej **37% środków finansowych, które otrzymują w ramach Instrumentu RRF**, na inwestycje i reformy wspierające cele klimatyczne. Jednocześnie powinny one zapewnić zgodność wszelkich reform i inwestycji ujętych w opracowywanych KPO z zasadą „nie czyni znaczącej szkody”, w rozumieniu art. 17 rozporządzenia w sprawie taksonomii

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasada DNSH jako zasada horyzontalna

- Zarówno przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności, jak i wszystkie programy finansowane z funduszy unijnych w ramach polityki spójności, w tym programy krajowe, a także programy regionalne, **muszą zostać poddane ocenie pod kątem spełnienia zasady DNSH**
- Z kolei na etapie realizacji danego programu wszystkie przedsięwzięcia planowane do **dofinansowania muszą mieścić się w zakresie rodzajów działań** (wiązek projektów/obszarów interwencji/typów projektów) **zawartych w programie, które podlegały wcześniej ocenie DNSH.**
- jeśli dany rodzaj działania (wiązka projektów/obszar interwencji/typ projektów), na etapie oceny DNSH programu został uznany za zgodny z zasadą DNSH, oznacza to, że **przedsięwzięcie realizowane w jego ramach również można uznać za zgodne z zasadą DNSH**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ocena zasady DNSH w odniesieniu do sześciu celów środowiskowych

6 celów środowiskowych wg rozporządzenia o taksonomii

Tabela 1. Znaczące szkody dla 6 celów środowiskowych wg rozporządzenia w sprawie taksonomii

Cel środowiskowy		Dana działalność wyrządza znaczące szkody jeżeli
	Łagodzenie zmian klimatu	prowadzi do znaczących emisji gazów cieplarnianych
	Adaptacja do zmian klimatu	prowadzi do nasilenia niekorzystnych skutków obecnych i oczekiwanych, przyszłych warunków klimatycznych, wywieranych na tę działalność lub na ludzi, przyrodę lub aktywa
	Odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	szkodzi dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód podziemnych; lub dobremu stanowi środowiska wód morskich

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

6 celów środowiskowych wg rozporządzenia o taksonomii

	Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	prowadzi do znaczącego braku efektywności w wykorzystywaniu materiałów lub w bezpośrednim lub pośrednim wykorzystywaniu zasobów naturalnych, lub do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, lub jeżeli długotrwałe składowanie odpadów może wyrządzać znaczące i długoterminowe szkody dla środowiska
	Zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody lub ziemi	prowadzi do znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub ziemi
	Ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów	w znacznym stopniu szkodzi dobremu stanowi i odporności ekosystemów lub jest szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ocena zasady DNSH w odniesieniu do sześciu celów środowiskowych

- **DNSH odnosi się do celów środowiskowych**, a te mają ograniczony zakres (zinterpretowany w rozporządzeniu w sprawie taksonomii).
- **DNSH to nie to samo co „wniesienie istotnego wkładu”**:
 - DNSH = niepogarszanie stanu środowiska;
 - „wniesienie istotnego wkładu”: poprawa warunków ochrony środowiska;
- Jeżeli dana działalność „wnosi istotny wkład” w realizację celu środowiskowego - to przyjmuje się, że jest ona zgodna z zasadą DNSH w odniesieniu do tego konkretnego celu;
- **DNSH to nie to samo, co „techniczne kryteria kwalifikacji”** (TKK-odrębne akty prawne, rozporządzenia delegowane Komisji Europejskiej).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ocena zasady DNSH w odniesieniu do sześciu celów środowiskowych

Rozporządzenie w sprawie taksonomii ogólnie określa (art. 17) przesłanki uznania, że dana działalność wyrządza poważne szkody celom środowiskowym, np.:

- znaczące emisje gazów cieplarnianych, nasilenie niekorzystnych skutków zmian klimatu,
- szkodzenie dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód,
- znaczący brak efektywności w wykorzystywaniu materiałów lub (...) zasobów naturalnych, znaczące zwiększenie wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów,
- znaczący wzrost emisji zanieczyszczeń, pogorszenie dobrego stanu i odporności ekosystemów oraz stanu zachowania siedlisk i gatunków objętych zainteresowaniem UE.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ocena zasady DNSH w odniesieniu do sześciu celów środowiskowych

Przy ocenie działalności pod kątem zgodności z zasadą DNSH uwzględnia się:

- bezpośrednie skutki środowiskowe działalności,
- wpływ, jaki na środowisko mają produkty dostarczane i usługi świadczone w ramach działalności przez cały cykl ich życia, szczególnie z uwzględnieniem wytwarzania, użytkowania i zakończenia cyklu życia tych produktów i usług.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przykładowa Ocena DNSH w ramach FEnIKS

Tabela 1. Lista kontrolna do oceny celu szczegółowego 2.1

2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych			
Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Podstawowym celem wspierania efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych będzie łagodzenie zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych nie będzie miało negatywnego wpływu na adaptację obszarów zajętych pod te inwestycje do zmian klimatu
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się wpływu działań objętych celem na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. W przypadku niektórych działań doprecyzowano informacje na ten temat.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu działań objętych celem na zanieczyszczenie powietrza, wody lub gleby i jego kontroli. W przypadku niektórych działań doprecyzowano informacje na ten temat.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu działań objętych celem na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. W przypadku niektórych działań doprecyzowano informacje na ten temat.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przykładowa Ocena DNSH w ramach FEnIKS

2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych		
Pytania	nie	Uzasadnienie merytoryczne
(i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejsie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?	x	Nie przewiduje się negatywnego wpływu działań objętych celem na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Działalność wspierana w ramach celu nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami w całym jego cyklu życia. Przewiduje się stosowanie środków służących gospodarowaniu odpadami, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. Podejmowane będą starania na rzecz maksymalizacji wskaźnika (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, możliwych do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, uwzględniając lokalne możliwości w tym zakresie jak również rodzaj i charakter danego projektu. Wątpliwości może budzić termiczne wykorzystanie odpadów, co bliżej przedstawiono w ocenie obszaru 2.1.3.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wytyczne techniczne Komisji Europejskiej dotyczące stosowania zasady DNSH

Wytyczne techniczne Komisji Europejskiej dotyczące stosowania zasady DNSH

- Wskazane wytyczne w sposób jednoznaczny określają podejście do klasyfikacji poszczególnych działań, środków bądź projektów z punktu widzenia realizacji zasady “Do No Significant Harm” (DNSH).
- Wytyczne podają kilkustopniową logikę postępowania z zastosowaniem tabel klasyfikacyjnych, których wzory zamieszczone są w załączniku I do Komunikatu KE. Klasyfikację prowadzi się w odniesieniu do sześciu celów środowiskowych, zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie taksonomii.
- Schemat decyzyjny zawarty w punkcie 3 wytycznych uwzględnia następujące możliwe etapy dla każdego z analizowanych przedsięwzięć (środków, projektów) i dla każdego ze zdefiniowanych celów środowiskowych:

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wytyczne techniczne Komisji Europejskiej dotyczące stosowania zasady DNSH

- Wytyczne podają kilkustopniową logikę postępowania z zastosowaniem tabel klasyfikacyjnych, których wzory zamieszczone są w załączniku I do Komunikatu KE. Klasyfikację prowadzi się w odniesieniu do sześciu celów środowiskowych, zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie taksonomii.
- Schemat decyzyjny zawarty w punkcie 3 wytycznych uwzględnia następujące możliwe etapy dla każdego z analizowanych przedsięwzięć (środków, projektów) i dla każdego ze zdefiniowanych celów środowiskowych:
 - **Etap 1** – podejście uproszczone, w którym nie ma konieczności przeprowadzenia merytorycznej oceny DNSH;
 - **Etap 2** – merytoryczna ocena DNSH, z zastosowaniem pytań szczegółowych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

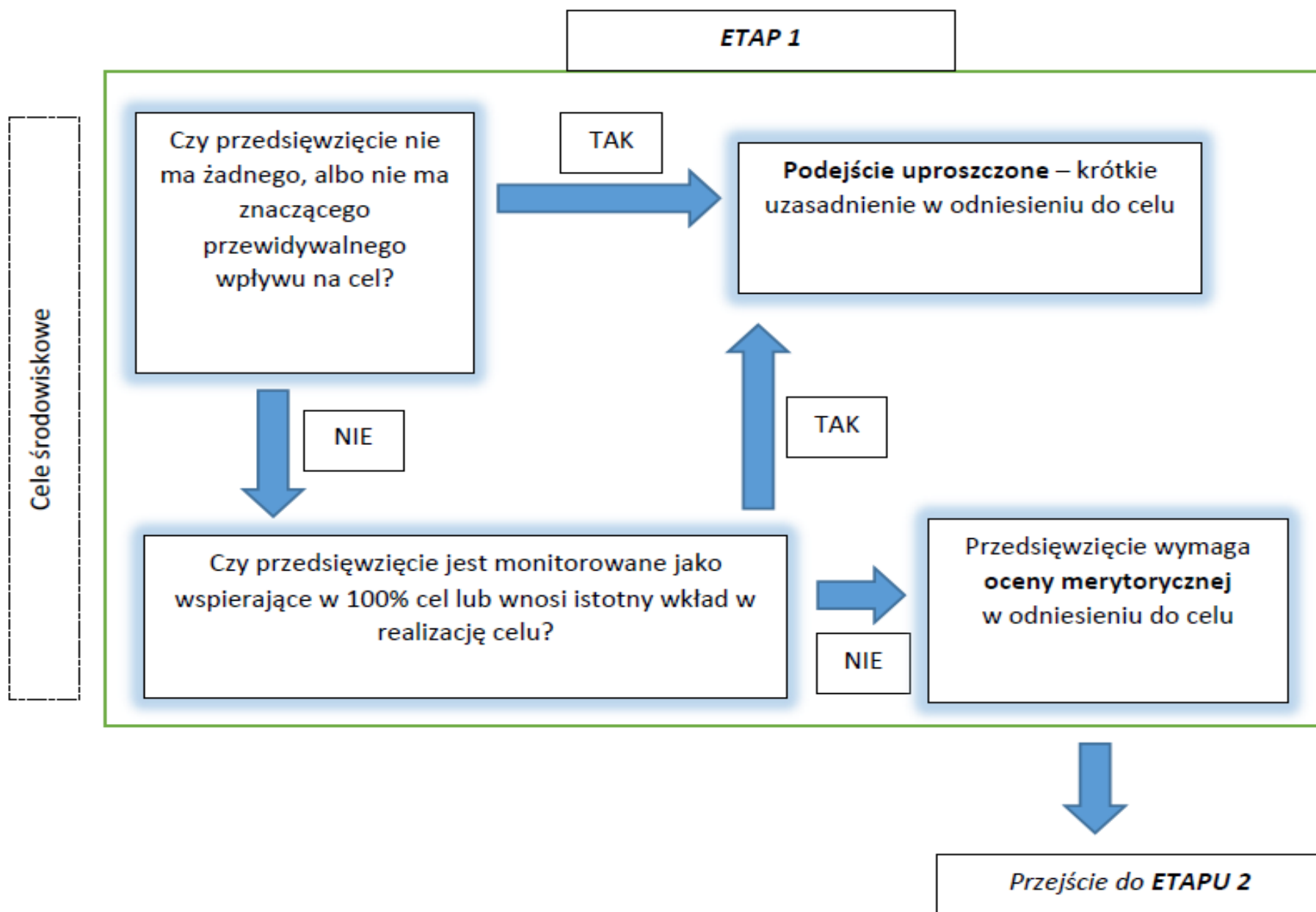

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Rysunek 2. Schemat decyzyjny oceny DNSH

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Schemat klasyfikacji według drzewa decyzyjnego

- na wstępie należy odpowiedzieć na pytanie „czy przedsięwzięcie nie ma wpływu lub ma nieznaczący przewidywany wpływ na dany cel środowiskowy?”;
- w przypadku odpowiedzi twierdzącej na powyższe pytanie stosuje się podejście uproszczone polegające na podaniu krótkiego uzasadnienia braku konieczności przeprowadzenia merytorycznej oceny DNSH dla danego przedsięwzięcia (środka);
- podejście uproszczone może być zastosowane również wtedy, gdy analizowane przedsięwzięcie jest oznaczone 100% współczynnikiem wsparcia celu klimatycznego lub środowiskowego lub znacząco uczestniczy w realizacji celów środowiskowych;
- dla wszystkich przypadków zastosowania podejścia uproszczonego udziela się odpowiedzi NIE w wymaganym formacie tabelarycznym wraz z podaniem uzasadnienia;

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Tabela 2. Formularz tabelaryczny dla Etapu 1 oceny DNSH

Proszę wskazać, które z poniższych celów środowiskowych wymagają merytorycznej oceny DNSH dla projektu	TAK	NIE	Uzasadnienie, jeśli wybrano "NIE"
Łagodzenie zmian klimatu			
Adaptacja do zmian klimatu			
Odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich			
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling			
Zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody lub ziemi			
Ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów			

źródło: Wytyczne techniczne Komisji Europejskiej dotyczące stosowania zasady DNSH

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Merytoryczna ocena DNSH

- w pozostałych przypadkach (udzielona odpowiedź TAK) przechodzi się do realizacji etapu II - merytorycznej oceny DNSH, z zastosowaniem pytań szczegółowych;
- treść pytań szczegółowych dla każdego z celów środowiskowych została zamieszczona w załączniku 1 do Komunikatu KE – zestawienie tych pytań przedstawiono w tabeli niżej wraz z podaniem uzasadnienia;
- odpowiedzi na pytania szczegółowe oceny merytorycznej udzielane są w formacie tabelarycznym wraz z podaniem wyjaśnień odnoszących się do treści pytań szczegółowych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Tabela 3. Pytania szczegółowe zawarte załączniku 1 do Komunikatu KE

Cel środowiskowy	Treść pytań szczegółowych
Łagodzenie zmian klimatu	Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?
Adaptacja do zmian klimatu	Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?
Odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do znaczącej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Cel środowiskowy	Treść pytań szczegółowych
Zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody lub ziemi	(iii) spowoduje znaczące i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?
	Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?
	Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?

Tabela 4. Formularz tabelaryczny dla Etapu 2 oceny DNSH

Pytanie	NIE	Szczegółowe wyjaśnienie oparte na dowodach

źródło: Wytyczne techniczne Komisji Europejskiej dotyczące stosowania zasady DNSH

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Realizacja zasady DNSH w KPO

Realizacja zasady DNSH w KPO

- Przy pomocy Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności wspierane są wyłącznie działania (inwestycje i reformy) zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód” (ang. „do no significant harm”, DNSH), którą stosuje się również do rozdziałów REPowerEU, o ile rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z 12 lutego 2021 roku nie stanowi inaczej.
- Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności został poddany analizie pod kątem spełniania zasady DNSH. Przenalizowane zostały wszystkie reformy i inwestycje z części dotacyjnej i pożyczkowej.
- Państwa UE muszą przeznaczyć co najmniej 37% środków finansowych, które otrzymują w ramach Instrumentu RRF, na inwestycje i reformy wspierające cele klimatyczne. Jednocześnie powinny one zapewnić zgodność wszystkich reform i inwestycji ujętych w opracowywanych KPO z zasadą „nie czyń poważnych szkód”, w rozumieniu art. 17 rozporządzenia w sprawie taksonomii.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Realizacja zasady DNSH w KPO

- Wydarzenia geopolityczne związane z rosyjską wojną przeciw Ukrainie i pogłębienie skutków kryzysu COVID-19, a także przedstawiony przez KE plan REPowerEU dotyczący **stopniowego redukowania zależności Unii od dostaw rosyjskich paliw kopalnych na długo przed 2030 r.**, stały się podstawą dla wprowadzenia zmian do instrumentu RRF. Zmiany te, wprowadzone rozporządzeniem **w sprawie zmiany rozporządzenia RRF**, mają służyć zwiększeniu jego zdolności do wspierania reform i inwestycji ukierunkowanych na dywersyfikację dostaw energii, w szczególności paliw kopalnych, a także do zwiększenia odporności, bezpieczeństwa i zrównoważoności systemu energetycznego Unii.
- Dla zapewnienia spójności polityk i działań podejmowanych przez UE i państwa członkowskie przyjęto, że reformy i inwestycje związane z energią powinny być określane w ramach specjalnego rozdziału KPO – „rozdziału REPowerEU”,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Realizacja zasady DNSH w KPO

- Co istotne, ze względu na cel, jakim jest dywersyfikacja dostaw, w szczególności paliw kopalnych, z wykluczeniem dostawców z Rosji, wprowadzono także **możliwość wyłączenia od stosowania zasady DNSH (derogacja)**. Dotyczy ona wsparcia finansowego w ramach Instrumentu RRF reform i inwestycji ” (określonych w rozdziałach REPowerEU), które są konieczne do wdrożenia z punktu widzenia poprawy infrastruktury i instalacji energetycznych, służących do zaspokojenia najpilniejszych potrzeb w zakresie bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego, a nie istnieją jednocześnie czystsze alternatywy, które mogłyby zostać wdrożone w porównywalnym terminie, biorąc pod uwagę wykonalność pod względem technologicznym i ekonomicznym.
- W przypadku działań objętych derogacją, **państwa członkowskie powinny, tam, gdzie jest to możliwe, ograniczyć potencjalne szkody dla celów środowiskowych** oraz dążyć do złagodzenia tych szkód za pomocą innych działań.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**Praktyczne zastosowanie zasady
„nie czyn poważnych szkód”**

Warsztatowa Analiza studiów przypadku

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**Realizacja zasady DNSH na etapie
przygotowania, realizacji oraz
rozliczenia projektów**

Ocena DNSH w trakcie wyboru projektów

- Regulaminy naborów zawierają m.in. wykaz kryteriów oceny wniosku o dofinansowanie. Wśród kryteriów jest m.in. „Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju w tym zasadą „nie czyń poważnych szkód (DNSH)”.
- Pomędzy poszczególnymi naborami są różnice w definicji tego kryterium, niemniej oczekuje się od wnioskodawców:
 - wykazania wpływu w realizację co najmniej jednego z celów środowiskowych rozporządzenia w sprawie taksonomii,
 - wykazania braku szkód dla każdego z ww. celów środowiskowych,
 - odwołania się do Oceny DNSH dla Programu,
 - w niektórych przypadkach oczekiwane jest przedłożenie wykazu dokumentów dla monitorowania wdrażania zasady DNSH,
 - w niektórych przypadkach oczekiwane jest dostarczenie dodatkowych dokumentów (np. deklaracji Natura 2000).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ocena DNSH w trakcie wyboru projektów

Kryteria DNSH, jakie powinny być uwzględnione w regulaminach konkursowych, można podzielić na dwie zasadnicze grupy:

- kryterium ogólne DNSH;
- kryteria szczegółowe DNSH.

Kryterium ogólne DNSH

Zasada DNSH jest zasadą horyzontalną, której spełnienie weryfikowane jest poprzez ocenę zerojedynkową (0/1). Jeśli dane przedsiębiorstwo nie spełnia tego kryterium, nie może uzyskać finansowania ze środków planu. Przy ocenie spełnienia kryterium ogólnego DNSH, mogą być pomocne odpowiedzi na następujące pytania:

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ocena DNSH w trakcie wyboru projektów

- a) Czy projekt wpisuje się w „typy działań” na poziomie planu, dla których zasada DNSH jest spełniona?
- b) Czy działania zaplanowane w ramach projektu nie zostały ujęte w wykazie działań wykluczonych z finansowania?
- c) Czy projekt został przygotowany zgodnie z obowiązującym stanem prawnym w zakresie ochrony środowiska, tam, gdzie ma to zastosowanie?
- d) Czy wnioskodawca potwierdza, że realizacja projektu nie spowoduje poważnych szkód?

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ocena DNSH w trakcie wyboru projektów

Kryteria szczegółowe DNSH

Kolejną grupę kryteriów stanowią kryteria szczegółowe. Ocena przedsięwzięć pod kątem spełnienia kryteriów szczegółowych dokonywana jest poprzez ocenę zerojedynkową (TAK/NIE/NIE DOTYCZY) oraz ocenę punktową.

Przy formułowaniu kryteriów szczegółowych należy wziąć pod uwagę wymagania DNSH dla danej inwestycji zawarte w:

- Ocenie DNSH dla Programu,
- Technicznych kryteriach kwalifikacji (TKK) – fakultatywnie,
- Decyzji wykonawczej Rady UE (dla KPO).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przykłady dokumentów potwierdzających wdrożenie warunków DNSH

Cel 1 - Łagodzenie zmian klimatu

Dokumentami potwierdzającymi wdrożenie warunków DNSH mogą być m.in.:

- analizy śladu węglowego dla procesów i produktów;
- sprawozdania roczne emisji gazów cieplarnianych sporządzane w ramach istniejących systemów raportowania zewnętrznego (np. EU-ETS, E-PRTR);
- raporty realizacji celów środowiskowych w ramach systemu ISO-14001, o ile wśród celów zdefiniowano ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;
- wyniki audytów energetycznych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przykłady dokumentów potwierdzających wdrożenie warunków DNSH

Cel 2 - Adaptacja do zmian klimatu

Potwierdzeniem przestrzegania zasady DNSH tam, gdzie ma to uzasadnienie, mogą być analizy ryzyka klimatycznego oraz dane w zakresie zastosowanych przez beneficjenta rozwiązań opartych na zasobach przyrody (ang. „*nature based solutions*”, NBS).

Przykładowe rozwiązania NBS obejmują następujące przedsięwzięcia:

- magazynowanie (retencja) wód opadowych i roztopowych przez zieleń miejską;
- ograniczenie zasięgu miejskiej wyspy ciepła dzięki rozbudowie parków i zielonej infrastruktury;
- zieleń uliczna powodująca lokalne obniżenie temperatury powietrza podczas fal upałów.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przykłady dokumentów potwierdzających wdrożenie warunków DNSH

Cel 3 - Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich

- Potwierdzeniem przestrzegania zasady DNSH, zgodnie z zaleceniami TEG61, może być dokumentacja wynikająca z obowiązków związanych z Dyrektywą Wodną i odpowiednimi przepisami krajowymi. Dokumentacja ta obejmuje m.in. pozwolenia wodnoprawne na regulację wód, na wykonanie i eksploatację urządzeń wodnych oraz na szczególne korzystanie z wód wraz ze stosownymi wnioskami o ich wydanie.
- Szczegółowy zakres dokumentacji jest określony w ustawie Prawo wodne oraz w rozporządzeniach wykonawczych do tej ustawy.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przykłady dokumentów potwierdzających wdrożenie warunków DNSH

Cel 4 - Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling

- Realizację zasady DNSH można monitorować poprzez prowadzenie pełnej sprawozdawczości odpadowej, zgodnej z obowiązującymi przepisami (system BDO – Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami). Niezależnie od systemu BDO monitorowanie spełnienia warunków DNSH można realizować w oparciu o indywidualne bilanse odpadowo-materiałowe dotyczące konkretnych kryteriów konkursowych takich jak „skierowanie do ponownego użycia, recyklingu i odzysku co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne”. Dotyczy to także sytuacji, gdy beneficjent nie jest objęty obowiązkiem sprawozdawczości BDO.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przykłady dokumentów potwierdzających wdrożenie warunków DNSH

Cel 4 - Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling

- Jeżeli beneficjent określił gospodarkę o obiegu zamkniętym (GOZ) jako istotny aspekt środowiskowy w ramach systemu zarządzania środowiskowego ISO-14001 – dokumentami potwierdzającymi w zakresie zasady DNSH mogą być również raporty realizacji celów środowiskowych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przykłady dokumentów potwierdzających wdrożenie warunków DNSH

Cel 5 - Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i ich kontrola

Dokumentami potwierdzającymi wdrożenie warunków DNSH mogą być m.in.:

- analizy spełniania wymagań konkluzji BAT;
- pozwolenia zintegrowane wraz z dokumentacją aplikacyjną;
- raporty w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz emisji zanieczyszczeń do wód sporządzane w ramach krajowego systemu sprawozdawczości⁶² oraz systemu E-PRTR⁶³;
- raporty realizacji celów środowiskowych w ramach systemu ISO-14001, o ile wśród celów zdefiniowano ograniczenie emisji zanieczyszczeń.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przykłady dokumentów potwierdzających wdrożenie warunków DNSH

Cel 5 - Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i ich kontrola

Analizy spełniania wymagań konkluzji BAT są elementami większych jednostek dokumentacyjnych takich jak raport oddziaływania na środowisko lub wnioski o wydanie pozwolenia zintegrowanego, bądź też mają charakter osobnego dokumentu. Ich celem jest porównanie zastosowanych rozwiązań technologicznych ze standardami najlepszej dostępnej techniki (ang. *Best Available Technique* – BAT) sformułowanymi w postaci „konkluzji BAT” - prawnie obowiązujących decyzji Komisji Europejskiej.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przykłady dokumentów potwierdzających wdrożenie warunków DNSH

Cel 6 - Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów

- Zgodnie z zaleceniami TEG istotne jest dokumentowanie działań zapobiegawczych i minimalizujących oddziaływanie w zakresie fauny i flory, m.in. na etapie prac budowlanych. W uzasadnionych przypadkach należy monitorować tego rodzaju działania zgodnie z zapisami lokalnego planu zarządzania w zakresie bioróżnorodności (ang. „*a site-level biodiversity management plan*”). W warunkach polskich oznacza to konieczność sprawdzenia nie tylko istniejących obszarów o wysokiej wartości przyrodniczej objętych ochroną prawną na terenie realizacji inwestycji, ale również projektowanych form ochrony przyrody – tego rodzaju plany zawarte są zwykle w gminnych Programach ochrony środowiska.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przykłady dokumentów potwierdzających wdrożenie warunków DNSH

Cel 6 - Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów

- Jeżeli na etapie przygotowania inwestycji przeprowadzono analizę wariantów lokalizacyjnych pod kątem ochrony bioróżnorodności (np. dla inwestycji liniowych) – wyniki takiej analizy stanowią udokumentowanie podjętych działań zapobiegawczych.
- Dokumentami potwierdzającymi wdrożenie warunków DNSH mogą być również sprawozdania z wykonywania nadzoru przyrodniczego, jeżeli taki nadzór został wprowadzony na podstawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji lub innych przepisów.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Typowe dowody zgodności z zasadą DNSH

- decyzje administracyjne (pozwolenie na budowę, pozwolenie na użytkowanie, decyzja środowiskowa, zgody wodnoprawne, pozwolenie na emisję);
- dokumentacja projektowa;
- deklaracje właściwości użytkowych materiałów budowlanych;
- dzienniki budowy, oświadczenia projektanta, oświadczenia inspektora nadzoru itp.;
- karty przekazania odpadów; certyfikaty CE;
- analiza wrażliwości na prognozowane zmiany klimatu, deklaracje RDOŚ dot. obszarów Natura 2000, deklaracje/informacje PGWWP dot. wpływu na jednolite części wód, oświadczenia projektanta/wykonawcy/inwestora/beneficjenta.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**Sankcje za nieprzestrzeganie zasady
DNSH.**

Główne sankcje za naruszenie zasady DNSH

- **Odmowa przyznania dofinansowania:** Wniosek o dofinansowanie, który nie wykaże zgodności z zasadą DNSH (brak Wykazu dokumentów / Raportu Otwarcia DNSH lub jego negatywna ocena), może zostać odrzucony na etapie oceny.
- **Konieczność wdrożenia działań naprawczych:** Beneficjent może zostać zobowiązany do natychmiastowego dostosowania projektu do wymogów środowiskowych
- **Wstrzymanie płatności lub utrata dofinansowania:** Jeśli naruszenie zostanie stwierdzone w trakcie realizacji lub po zakończeniu projektu, instytucja zarządzająca może wstrzymać środki lub zażądać zwrotu już wypłaconego dofinansowania.
- **Rozwiązanie umowy o dofinansowanie:** Rażące naruszenie obowiązków DNSH lub niewykazanie zgodności na żądanie instytucji może skutkować rozwiązaniem umowy z winy beneficjenta.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dziękuję za uwagę

Bartosz Wolański

e-mail: biuro@euro-dotacje.com

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

